

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/9/2020
Identifikačné číslo spisu: 3617200840
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:3617200840.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. F. R., R..K..S.. so sídlom v L., J. č. X, IČO: XX XXX XXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 36 613 843, proti žalovaným 1/ H. D., bývajúcemu v L. č. XXX, 2/ R. D., bývajúcou v J., O. XXX/XX, o zaplatenie 10 110,56 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 3 Csp/35/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 15. augusta 2019 sp. zn. 17 Co/237/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 15. augusta 2019 sp. zn. 17 Co/237/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. V odôvodnení uviedol, že žalovaní popreli nárok žalobcu uplatnený žalobou, ich prvé písomné podania (zo 7. júla 2017) a druhé písomné podania (z 20. júla 2017 a 7. júla 2017) vyhodnotil odvolací súd ako celok, čím sa v otázke popretia žalobou uplatneného práva stotožnil so súdom prvej inštancie. Dodal, že nemožno znevýhodňovať spotrebiteľov, ktorí uznávací prejav vykonajú z nevedomosti, neinformovanosti, bezmocnosti alebo z obavy, že nebudú môcť splácať dlžnú sumu v splátkach oproti spotrebiteľom, ktorí sú v konaní pasívni. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že podmienky postúpenia žalovanej pohľadávky na žalobcu vyžadované ustanovením § 92 ods. 2 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, v znení účinnom v čase postúpenia, neboli splnené (viď bod 40 až 44 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), žalobca preto nie je (hmotnoprávne) aktívne legitimovaný na podanie žaloby a preto bolo potrebné žalobu zamietnuť. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z §

420 písm. f/ CSP lebo súdy (prvostupňový i odvolací) nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pretože napriek tomu, že žalovaní uznali žalobou uplatnený nárok a žalobca podal návrh na vydanie rozsudku pre uznanie, súd po splnení všetkých podmienok nepostupoval v zmysle § 282 CSP a nevydal rozsudok pre uznanie. Zdôraznil, že ak účastník uznal pred súdom nárok uplatnený žalobou, neskôr už toto uznanie nemôže účinne odvolať (R 10/2000). Pri uznaní nároku pred súdom súd neskúma hmotnoprávne predpoklady takého uznania. V procese sa uplatňuje princíp prejavenej vôle, nie skutočnej vôle. Z týchto dôvodov žalobca žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a ním potvrdený rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalovaní sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) a na oprávnenou osobou (§ 424 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

6. Obsah dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) naznačuje, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP.

6.1. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

7. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

8. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Žalobca vytýka súdom oboch inštancií nesprávny procesný postup v tom, že napriek splneniu procesných podmienok v spore súd prvej inštancie nepostupoval tzv. skráteným (zjednodušeným) konaním a nevydal skrátené rozhodnutie, rozsudok pre uznanie nároku, ale vecou sa zaoberal „klasickým spôsobom“, vo veci vykonal dokazovanie a na jeho základe vydal meritórne rozhodnutie. Odvolací súd toto pochybenie súdu prvej inštancie nenapravil.

9.1. Ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie (§ 282 CSP).

9.2. Určitosť písomného prejavu vôle je objektívnou kategóriou a takýto prejav by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho obsahu ani u tretích osôb. Pri uznaní nároku je potrebné, aby sporová strana pred súdom písomne uznala, že splní svoj dlh, uviedla dôvod jeho vzniku a výšku (rozsah), v akej ho uznáva. Tu si je potrebné uvedomiť, že pokiaľ hovoríme o „uznaní dlhu“, ide tu striktne formálne o „uznanie zaplatenia dlhu“, kladie sa dôraz na samotné zaplatenie a nie na dlh ako taký (nie na existenciu dlhu). K platnému uznaniu dlhu (§ 558 Občianskeho zákonníka) je mimo všeobecných náležitostí (§ 34 a násł. Občianskeho zákonníka) potrebné, aby tento jednostranný právny úkon dlžník učinil písomnou formou, vyjadril v ňom prísľub zaplatiť dlh a uviedol dôvod a jeho výšku (obdobne tuzemská súdna prax napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky 3Cdo 79/2005, 4MCdo 1/2007, 4Cdo 116/2009, 8 MCdo 1/2014 ale i cudzozemská súdna prax napr. Najvyšší súd Českej republiky 33 Cdo 948/2008, 33Cdo 3496/2011, 33Cdo 1702/2015, obdobne i právna teória Števec, M., Dulák, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M., a kol. Občiansky zákonník II., 2, vydanie. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2019, § 558, 2080- 2083 a 2086-2091 s.).

9.3. Z prvotných procesných úkonov žalovanej 2/ zo 7. júna 2017 (č.l. 61 spisu) a žalovaného 1/ zo 7. júna 2017 (č.l. 69 spisu) vyplýva, že obaja žalovaní voči podanej žalobe uvádzajú okolnosti svojej ťaživej sociálnej situácie a insolventnosti a to v miere, ktorá sa v podstate rovná odmietnutiu splniť ich záväzok (dlh). Žalovaný 1/ mimo iného uvádza, že „nie je v mojich silách vyrovať svoj dlh, ani ho nejako splácať“. Žalovaná 2/ k svojim námietkam o neplnení dlhu poznamenala: „... nemám z čoho uhradiť požadovanú sumu 10 110,56 €, čo však neznamená že úhradu odmietam zaplatiť“. Vôľa splniť dlh (prísľub zaplatiť dlh) sa má prejavovať určito a bezrozporne. Žalovaní vo svojich vyjadreniach uvádzajú podľa ich názoru relevantné a pretrvávajúce dôvody ospravedlňujúce neplnenie ich povinnosti splácať dlh, to ale nesvedčí o ich nepochybnom prísľube dlh zaplatiť. Záveru konajúcich súdov o neuznaní dlhu žalovanými korešpondujú ich neskoršie podania a vyjadrenia adresované súdu (napr. č.l. 82, 119, 131 spisu) spochybňujúce v rôznej miere nárok žalobcu a to i z dôvodu jeho premlčania. Obsahom právneho úkonu uznania je záväzok (dlh) zaplatiť. To platí predovšetkým pre záväzok peňažný. Zákon pri právnom úkone uznania vyžaduje, aby dlžník písomne prehlásil, že svoj dlh zaplatí. Dlžník sa musí zaviazat' k povinnosti zaplatenia dlhu veriteľovi, nepostačuje, že dlh uznáva čo do dôvodu a jeho výšky. Vyjadrenia žalovaných ako spotrebiteľov k výzve súdu v danom civilnom sporovom konaní (§167 ods. 2 CSP), ktoré obsahujú opis skutočností nimi považovaných za rozhodné vo veci (ťaživá sociálna situácia a insolvenca brániace splneniu dlhu), nie je uznaním žalovaného nároku, i keď by sa jednalo o obranu právne bezvýznamnú.

9.4. Keďže nedošlo k naplneniu podmienky o uznaní nároku uplatneného žalobou žalovanými v konaní pred súdom (predovšetkým v podmienke určitého a nepochybného prísľubu dlžníkov zaplatiť dlh), nemohla sa naplniť ani premisa o nesprávnom procesnom postupe súdu, ktorým dovolateľ zdôvodňoval vadu zmätočnosti konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

10. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie dovolateľa nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

11. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

12. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovaným ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinił žalobca (§ 256 ods. 1 CSP), žalovaným žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.